

Kohtuasi C-410/20**Eelotsusetaotluse kokkuvõte vastavalt Euroopa Kohtu kodukorra artikli 98 lõikele 1****Saabumise kuupäev:**

2. september 2020

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Audiencia Provincial de A Coruña (A Coruña provintsi kohus, Hispaania)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

28. juuli 2020

Apellant:

Banco Santander, SA

Vastustajad:

J.A.C.

M.C.P.R.

Põhikohtuasja ese

Banco Santander S. A. (Banco Popular Español, S. A. ühendamise teel ühendav üksus) esitatud apellatsioonkaebus, milles tõstatatakse küsimus, kas nõusoleku saamises tehtud veast tuleneva tühisuse tuvastamise hagi, mis on esitatud kapitali suurendamise raames finantsasutuse (praegusel juhul Banco Popular Español, S. A.) emiteeritud ja avalikule pakkumisele pandud aktsiate omandamise vastu, jääb püsima või on rakendatav, kui investor esitab hagi pärast emitendi kriisilahenduse menetluse lõpetamist, mille raames tühistati kõik aktsiad, milleks äriühingu kapital enne kriisilahendust jagunes.

Eelotsusetaotluse ese ja õiguslik alus

Kohtul tekkinud kahtlus puudutab küsimust, kas Hispaania tsiviilseadustiku artiklis 1300 ette nähtud tühistamisvõimalus, mis on kohtupraktikal põhinev õiguskaitsevahend selleks, et saada tagasi avaliku märkimise pakkumise korral

finantsasutuse emiteeritud aktsiatesse investeeritud raha, on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiivis 2014/59/EL väljakuulutatud finantsasutuse kriisilahenduse põhimõtetega, eelkõige põhimõttega, et aktsionärid on kohustatud võtma kahjumi enda kanda.

Eelotsuse küsimused

1. Kui finantsasutuse kriisilahendusmenetluse raames tühistatakse kõik aktsiad, milleks kapital jagunes, siis kas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiivi 2014/59/EL artikli 34 lõike 1 punkti a, artikli 53 lõikeid 1 ja 3 ning artikli 60 lõike 2 punkte b ja e tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus see, et isikud, kes omandasid oma aktsiad mõni kuu enne kriisilahendusmenetluse algatamist märkimiseks avaliku pakkumise teel kapitali suurendamise korral, võivad esitada emitendi vastu või hiljem ühendamise teel toimunud ühinemise tulemusel loodud asutuse vastu kahju hüvitamise nõudeid või samaväärse mõjuga nõudeid, mis põhinevad sellel, et emissiooniprospetsis antud teave oli puudulik?
2. Kas samal juhul, mille kohta on esitatud eelmine küsimus, on Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiivi 2014/59/EL artikli 34 lõike 1 punktiga a, artikli 53 lõikega 3 ja artikli 60 lõike 2 punktiga b vastuolus see, kui emitenti või tema õigusjärglast kohustatakse aktsiate märkimise lepingu tagasiulatavalt (*ex tunc*) kehtetuks tunnistamise tagajärjel pärast asutuse suhtes kriisilahendusmenetluse lõpetamist esitatud nõuete alusel kohtus tagastama märgitud aktsiate eest tasutud summa koos intressidega?

Viidatud liidu õigusnormid

ELTL artikkel 267

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiivi 2014/59/EL, millega luuakse krediidasutuste ja investeerimisühingute finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse õigusraamistik ning muudetakse nõukogu direktiivi 82/891/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 2001/24/EÜ, 2002/47/EÜ, 2004/25/EÜ, 2005/56/EÜ, 2007/36/EÜ, 2011/35/EL, 2012/30/EL ja 2013/36/EL ning määruseid (EL) nr 1093/2010 ja (EL) nr 648/2012, artikli 34 lõike 1 punkt a, artikli 53 lõiked 1 ja 3 ning artikli 60 lõike 2 punktid b ja e.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. novembri 2003. aasta direktiiv 2003/71/EÜ väärtpaberite üldsusele pakkumisel või kauplemisele lubamisel avaldatava prospekti ja direktiivi 2001/34/EÜ muutmise kohta

Määrus (EL) nr 806/2014: artiklid 18, 22 ja 24

Euroopa Liidu Kohtu (teine koda) 19. novembri 2013. aasta kohtuotsus kohtuasjas C-174/12 (EU:C:2013:856, punktid 44 ja 68)

Viidatud liikmesriigi õigusnormid

18. juuni 2015. aasta seadus 11/2015 krediidasutuste ja investeerimisühingute finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse kohta (Ley 11/2015 de recuperación y resolución de entidades de crédito y empresas de servicios de inversión)

Kuninga 23. oktoobri 2015. aasta seadusandlik dekreet nr 4/2015, millega kiidetakse heaks väärtpaberituru seaduse konsolideeritud redaktsioon (Real Decreto Legislativo 4/2015, de 23 de octubre, que aprobó el Texto refundido de la Ley del Mercado de Valores)

Tsiviilseadustik (Código civil): artiklid 1300, 1301, 1303, 1307, 1309 ja 1314

Kriisilahendusfondi (Fondo de Reestructuración Ordenada Bancaria (FROB)) 7. juuni 2017. aasta otsus (avaldatud 30. juuni 2017. aasta ametikus teatajas *Boletín Oficial del Estado*): kolmas õiguslik põhjendus ja resolutsioon

Põhikohtuasja asjaolude ja menetluse kokkuvõte

- 1 Banco Popular Español, S. A. suurendas 2016. aasta juunis kapitali aktsiate märkimise avaliku pakkumisega.
- 2 Kaebajaks olevad abikaasad, kes on jaekliendid, investeerisid 6890 eurot emissiooni 5512 aktsia märkimisega.
- 3 2016. aasta viimases kvartalis kohandas Banco Popular Español, S. A. oluliselt oma vara väärtust, mille tagajärjel tekkis 3485 miljoni euro suurune majandusaasta kahjum.
- 4 Banco Popular Español, S. A. teatas 3. aprillil 2017 Riiklikule Väärtpaberituru Komisjonile (Comisión Nacional del Mercado de Valores – CNMV) olulise asjaoluna, et 2016. majandusaasta raamatupidamise aastaaruannetes esineb teatavaid eeskirjade eiramisi, leides siiski, et need ei mõjuta 2016. aasta raamatupidamise aastaaruandeid oluliselt ega õigusta seega nende raamatupidamisaruannete ümbertegemist.
- 5 7. juunil 2017 otsustati rakendada Banco Popular Español, S. A. suhtes kriisilahendusmenetlust. Kõik aktsiad, milleks oli aktsiakapital jagatud, tühistati ilma vastutasu maksmata.
- 6 J. Á. C. ja M. C. P. R, kes kriisilahenduse ja aktsiate tühistamise tagajärjel kaotasid oma investeeringu täielikult, esitasid 2018. aasta märtsis Banco Popular Español, S. A. vastu hagi nõudega tunnistada aktsiate omandamise leping tühiseks seetõttu, et nende nõusolek oli kehtetu, kuna see oli antud emissiooniprospекtis

ebatäpselt ja ebatäielikult esitatud raamatupidamis- ja varalise seisundi andmete põhjal, või teise võimalusena tahtluse tõttu, mis seisnes asjassepuutuva teabe äriühingu varalise seisukorra kohta meelega võltsimises ja varjamises. Hagiavalduses palusid nad kostjalt nende kasuks välja mõista 6890 eurot, millele lisandub seadusjärgne intress alates maksmise kuupäevast.

- 7 Vastuseks hagile väitis Banco Santander S. A. muude vastuväidete hulgas, et Banco Populari kriisilahendusmenetlus otsustati ja viidi ellu vastavate normatiivaktide alusel, mille peamine eesmärk on vältida seda, et finantsasutuse mis tahes raske olukord mõjutaks maksumaksjate vahendeid, ja mis nõuab, et kahjumi kannavad asutuste aktsionärid ja võlausaldajad. Kohustuste ja nõudeõiguste teisendamise (*bail-in*) põhimõtte tähendab, et raskustes olevate asutuste kahjumi kannavad kõigepealt aktsionärid ja seejärel teatavate finantsinstrumentide omanikud.
- 8 Esimese astme kohtuotsusega hagi rahuldati, aktsiate ostmise tunnistati nõusoleku hankimisel tehtud vea tõttu tühiseks ja anti korraldus investeeritud summad tagastada, koos seadusjärgse intressiga.
- 9 Banco Santander S. A. esitas esimese astme kohtuotsuse peale apellatsioonkaebuse.

Põhikohtuasja poolte peamised argumendid

- 10 Esimeses kohtuastmes hageja ja teises kohtuastmes vastustaja väitis sisuliselt, et tühistamishagi on Banco Populari kriisilahendusest ja selle tagajärgedest sõltumatu. Ta väitis samuti, et Euroopa Kohtu praktikast tuleneb – osundades Euroopa Kohtu 19. detsembri 2013. aasta kohtuotsust Alfred Hirmann contra Immofinanz AG, C-174/12 –, et aktsiate märkimise lepingut on nõusoleku saamisel tehtud vea tõttu võimalik tühistada, kui see viga on oluline ja oli selle nõusoleku andmisel määrav.
- 11 Kostja ja apellant Banco Santander väidab sisuliselt, et eelotsusetaotluse esitanud kohtu küsimusele on otsene vastus olemas Hispaania õiguses ja konkreetselt 18. juuni 2015. aasta seaduses 11/2015 krediidasutuste ja investeerimisühingute finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse kohta, millega võeti Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiiv 2014/59/EL riigisisesele õigusesse üle. Ta leiab, et kuna nõudega taotletakse hüvitist, tähendab see, et püütakse kõrvale hoida kriisilahenduse õiguslikest tagajärgedest, mille kohaselt peavad kahjumi kandma nende kapitaliinstrumentide omanikud, millega viidi läbi kohustuste ja nõudeõiguste teisendamine.

Eelotsusetaotluse põhjenduste kokkuvõte

- 12 Kohtuvaidluse lahendamiseks on vaja selgitada kõigepealt, kas samale niisuguste õigusnormide (mille eesmärk on tagada äriühingu kapitali puutumatus)

sõltumatusele liidu eeskirjadest, mis käsitlevad vastutust prospekti eest ja oluliste asjaolude eest, nagu on sedastatud Euroopa Liidu Kohtu (teine koda) 19. detsembri 2013. aasta kohtuotsuses, võib tugineda ka nende samade hagide – või muude teist laadi, kuid samaväärsel toimega hagide, nt vea tõttu tühisuse tuvastamise hagide – nõudeõiguse säilitamiseks Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiivi 2014/59/EL põhimõtete ja eeskirjade, eelkõige põhimõtte ees, et kahjumi peavad kandma aktsionärid, ja õigusnormide ees, mis reguleerivad kohustuste ja nõudeõiguste teisendamise konkreetseid tagajärgi, aktsiate ja muude kapitaliinstrumentide täieliku tagasiostmisega.

- 13 Teine kahtlus puudutab konkreetselt tühistamishagi ning osaliselt parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiivi 2014/59/EL artikli 60 lõike 2 punktis b „juba tekkinud kohustuste“ suhtes ette nähtud erandi tähendust ja ulatust. Eelotsusetaotluse esitanud kohtu arvates on selge, et aktsiate summa tagastamise kohustus, mille täitmist ei ole aktsionär enne panga kriisilahendusprotsessi alustamist isegi veel taotlenud, ei saa olla juba tekkinud võlakohustus; kui aga tühistamise võimalus oleks lubatav, siis asjaolu, et tühiseks tunnistamisel on tagasiulatuv mõju, asetaks hagejate tagasitäitmisnõude hetkesse, mis eelneb emiteeriva panga kriisilahendusele, nii et lõppkokkuvõttes tuleks põhikohtuasja juhtumist investoreid käsitada panga võlausaldajatena, mitte aktsionäridena.

TÖÖDOKUMENT